

Monika Krakowiak-Drzewiecka, Agnieszka Kristof

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

e-mails: monika.drzewiecka@ue.katowice.pl; agnieszka.kristof@ue.katowice.pl

**INSTRUMENTY I FORMY WSPIERANIA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ
PRZEZ SAMORZĄD TERYTORIALNY
NA PRZYKŁADZIE MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA**

**INSTRUMENTS AND FORMS OF SUPPORTING LOCAL
ENTREPRENEURSHIP BY THE LOCAL
SELF-GOVERNMENT – THE EXAMPLE
OF THE CITY OF DĄBROWA GÓRNICZA**

DOI: 10.15611/pn.2018.527.15

JEL Classification: H7, L26, O18

Streszczenie: Samorząd terytorialny dysponuje wieloma instrumentami wspierania przedsiębiorczości lokalnej. Forma, w jakiej są wprowadzone konkretne rozwiązania, determinuje skuteczność zastosowanego instrumentu. Z racji wspólnoty interesów władze lokalne i przedsiębiorcy powinni ze sobą współdziałać, także przy tworzeniu lokalnej polityki rozwoju przedsiębiorczości. Celem artykułu jest ukazanie znaczenia przyjętej przez władze gminy formy współpracy lokalnych podmiotów dla skuteczności wykorzystania instrumentów wspierania przedsiębiorczości. W części empirycznej przedstawiono cząstkowe wyniki badań bezpośrednich dotyczących dobrych praktyk w zakresie współpracy władz samorządowych i MŚP w Dąbrowie Górniczej. Władze miasta, współdziałając z przedsiębiorcami, starają się stworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości. Podstawą we wszystkich działaniach tego typu jest otwarty dialog z lokalnymi przedsiębiorcami i ich aktywny udział w tworzeniu systemu wsparcia przedsiębiorczości w Dąbrowie Górniczej.

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny, przedsiębiorczość, współpraca, rozwój lokalny.

Summary: Territorial self-government has many instruments to support local entrepreneurship at its disposal. The form in which specific solutions are introduced determines the effectiveness of the instrument used. Due to the commonality of interests, local authorities and entrepreneurs should cooperate with each other, particularly when creating a local enterprise development policy. The aim of the paper is to show the significance of the form of cooperation of local entities accepted by the municipal authorities on the effectiveness of using business support instruments. The empirical part presents the partial results of direct research on good practices in the area of cooperation between local authorities and SMEs in Dąbrowa Górnicza. The municipal authorities, in cooperation with entrepreneurs, are trying to create conditions

for the development of entrepreneurship. The basis in all activities of this type is a candid dialogue with local entrepreneurs and their active participation in creating a business support system in Dąbrowa Górnicza.

Keywords: local self-government, entrepreneurship, cooperation, local development.

1. Wstęp

Samorząd terytorialny „nie jest tylko ogniwem systemu władzy, jest samodzielnym i samorządnym zarządcą, odpowiedzialnym za rozwój podległego mu terenu” [Jewtuchowicz (red.) 1997, s. 19]. Przedsiębiorczość, a w szczególności rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zajmuje we współczesnej gospodarce bardzo ważne miejsce. Jak zauważył F. Misiąg, sektor MŚP „doświadcza niemal powszechnej afirmacji. Akcentuje się liczne aspekty jego kluczowej roli w gospodarce, tworzeniu klasy średniej oraz społecznościach lokalnych...” [Misiąg (red.) 2005, s. 7].

Działalność władz w zakresie kreowania przedsiębiorczości można określić mianem budowania i umacniania klimatu sprzyjającego rozwojowi społeczno-gospodarczemu. Podstawy ku temu stwarzają: rozwój wiedzy wspierającej innowacje, przepływ doświadczeń płynących z innych krajów i regionów, dotyczących m.in. korzyści, jakie wynikają z procesów integracyjnych, czy też wzrost świadomości co do pożytków wynikających z nasilania się konkurencji [Dropek 2014, s. 41].

Dobrobyt społeczeństwa jest tworzony w konkretnych układach lokalnych. Zależy zarówno od zaradności i przedsiębiorczości podmiotów lokalnych, jak i od inicjatywy samodzielnych samorządów lokalnych. Dla samorządów oznacza konieczność umiejętnego pozyskiwania kapitałów i zatrzymywania podmiotów gospodarczych. Wymaga to z jednej strony ponoszenia wysiłku inwestycyjnego tworzącego atrakcyjne środowisko inwestycyjne, z drugiej strony dbałości o związanie interesów wchodzących na dany teren podmiotów ze środowiskiem lokalnym [Zeman-Miszewska i in. 2015, s. 105].

Przedsiębiorcy, lokując swoją działalność na danym obszarze, biorą pod uwagę szereg czynników stanowiących o atrakcyjności danej gminy, tj. położenie geograficzne, poziom rozwoju infrastruktury, dostępność i ceny pracy wykwalifikowanych pracowników, dostępność lokalnych surowców, wizerunek gminy, jakość i sprawność obsługi w urzędach itp. Stąd też istotne będzie ich uwzględnianie przez jednostki samorządu terytorialnego w podejmowanych działaniach na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

Celem artykułu jest ukazanie znaczenia przyjętej przez władze gminy formy współpracy lokalnych podmiotów dla skuteczności wykorzystania instrumentów wspierania przedsiębiorczości. Posłuży temu przedstawienie wybranych inicjatyw podejmowanych w Dąbrowie Górniczej, stanowiących tzw. dobre praktyki lokalnego wsparcia przedsiębiorczości przez władze samorządowe.

Informacje zawarte w części empirycznej artykułu pochodzą w znacznej mierze z badań bezpośrednich dotyczących dobrych praktyk w zakresie współpracy władz samorządowych i MŚP. Badaniem, które rozpoczęto w 2017 r. i jest kontynuowane, objęto gminy – laureatki ogólnopolskiego programu „Samorząd, który wspiera MŚP”, będącego przedsięwzięciem towarzyszącym Europejskiemu Kongresowi Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Celem programu jest wyłonienie i promocja samorządów, które stwarzają przedsiębiorstwom sektora MŚP dogodne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej oraz w szczególny sposób wspierają rozwój tego sektora. Organizatorem Kongresu jest Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach¹. Badania bezpośrednie przeprowadzane są z wykorzystaniem metody wywiadu pogłębionego ze standaryzowaną listą poszukiwanych informacji [Konecki 2000, s. 169 i n.]. Rezultaty badań przedstawione w niniejszym artykule są więc częściowymi wynikami wspomnianego badania.

2. Instrumenty wspierania lokalnej przedsiębiorczości – ich rodzaje i klasyfikacje

Realne możliwości wspierania rozwoju przedsiębiorczości na danym obszarze pojawiły się wraz z wprowadzeniem reformy administracyjnej kraju i wyposażeniem jednostki samorządu terytorialnego (jst) w niezbędne ku temu instrumentarium. W literaturze dostępnych jest wiele odmiennych klasyfikacji instrumentów wykorzystywanych do wspierania przedsiębiorczości. Różnice prezentowanych ujęć wynikają przede wszystkim z odmienności stosowanych kryteriów.

Jedna z klasyfikacji, oparta na spojrzeniu od strony budżetu jednostki samorządowej, dzieli instrumenty wspierania przedsiębiorczości na dochodowe i wydatkowe [Dziemianowicz i in. 2001, s. 8-16]. W pierwszej grupie wymienia się przede wszystkim podatki i opłaty lokalne, stanowiące dochody jst. W tym przypadku wsparcie dla przedsiębiorstw może stanowić polityka stosowana w zakresie przyznawania zwolnień oraz ulg w podatkach i opłatach, ustalania maksymalnych poziomów podatków czy też możliwości ich odłożenia lub umorzenia. W drugiej grupie wyróżnia się przede wszystkim inwestycje jst, np. w rozwój infrastruktury drogowej czy technicznej, wsparcie przedsięwzięć i instytucji służących rozwojowi gospodarstwu (funduszy poręczeń, centrów i parków technologicznych itp.) oraz instrumenty informacyjno-promocyjne, które służą przyciąganiu inwestycji na tereny danej gminy czy regionu. W wielu gminach, chcących zwiększyć swoją atrakcyjność dla inwestorów, wykazuje się nierzadko także większą sprawność w obsłudze potencjalnych inwestorów i przedsiębiorców, np. poprzez tworzenie centrów ich obsługi w urzędach.

Instrumenty zaproponowane przez O. Lissowskiego mieszczą się w obszarze wsparcia przedsiębiorstw od strony finansowej. Pierwsza grupa to instrumenty

¹ <http://rig.katowice.pl/nagrody/samorzad-ktory-wspiera-msp> (dostęp: 4.05.2018).

ukierunkowanie na udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego dla podmiotów planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. W opozycji do tej grupy pozostają instrumenty obejmujące narzędzia mające na celu „(...) likwidację barier umożliwiających podmiotom gospodarczym dostęp do zwrotnych źródeł finansowania”. Ostatnia z kategorii obejmuje inicjatywy tworzące możliwości dostępu do rynku dóbr kapitałowych (tab. 1).

Tabela 1. Klasyfikacja finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorczości

Instrumenty o charakterze pomocy bezpośredniej	Instrumenty wspomagające dostęp do źródeł finansowania	Instrumenty o charakterze kapitałowym
<ul style="list-style-type: none"> • bezzwrotne środki finansowe (w formie subwencji lub dotacji) • tworzenie warunków dla samodzielnego kreowania źródeł dochodów (np. ułatwienia dotyczące pozyskiwania kontraktów) 	<ul style="list-style-type: none"> • preferencyjne kredyty • dopłaty do oprocentowania kredytów i pożyczek • poręczenia i gwarancje kredytów • fundusze pożyczkowo-składkowe • inne formy zabezpieczenia spłaty kredytów i pożyczek 	<ul style="list-style-type: none"> • fundusze podwyższonego ryzyka • ułatwienia w dostępie do rynku papierów wartościowych, np. dofinansowanie niektórych kosztów związanych z emisją komunalnych papierów wartościowych • ułatwienia w tworzeniu spółek z udziałem kapitału obcego

Źródło: [Skica, Wołowicz 2013 s. 91].

Przytoczone instrumenty nie wyczerpują dostępnych, a także pożądaných w dzisiejszej dynamicznej gospodarce form wsparcia przedsiębiorców. Duże znaczenie przypisuje się także pozafinansowym formom wspierania przedsiębiorczości. I tak, z uwagi na charakter udzielonej pomocy, można mówić o dwóch grupach instrumentów wpływających na przedsiębiorczość lokalną: finansowych i niefinansowych [Lissowski 1998, s. 23-24]. Pierwsza grupa to poręczenia, gwarancje, pożyczki, dotacje i udziały kapitałowe, druga – programy i przedsięwzięcia szkoleniowe, usługi konsultingowe, inwestycje infrastrukturalne, a także działalność inkubatorów przedsiębiorczości.

Zdaniem K. Krajewskiego i J. Śliwy instrumenty wspierania przedsiębiorczości można również podzielić według ich charakteru na:

- instrumenty o charakterze infrastrukturalnym, tj. kondycja miejscowych przedsiębiorstw oraz ich zdolność do utrzymywania i tworzenia miejsc pracy dla miejscowej ludności czy infrastruktura techniczna,
- instrumenty o charakterze prawno-administracyjnym, do których zalicza się pozwolenia, decyzje administracyjne ułatwiające podejmowanie działań inwestycyjnych, okienka przedsiębiorczości czy lokalne programy wspierające przedsiębiorczość,
- instrumenty o charakterze finansowym, do których zalicza się przede wszystkim podatki i opłaty lokalne,

- instrumenty o charakterze miękkiego wsparcia, które można podzielić na trzy główne grupy: doradztwo i szkolenia, przede wszystkim dla przedsiębiorców należących do sektora MŚP, instrumenty informacyjne oraz instrumenty promocyjne [Dropek 2014, s. 42].

W literaturze dostępne są również klasyfikacje, które grupują instrumenty wsparcia przedsiębiorczości z uwzględnieniem etapu rozwoju przedsiębiorstwa (tab. 2). Jednostki samorządu terytorialnego powinny stosować różne instrumenty wspierające przedsiębiorców, uwzględniając specyficzne potrzeby towarzyszące przedsiębiorstwom w różnych fazach ich rozwoju.

Tabela 2. Instrumenty wsparcia MŚP według specyficznych potrzeb przedsiębiorstw na różnych etapach ich rozwoju

Grupa instrumentów wsparcia	Etap rozwoju przedsiębiorstwa		
	Rozpoczęcie działalności	Wzrost	Dojrzałość
	Przykładowe formy wsparcia		
Pomoc finansowa	Dotacje i pożyczki na rozpoczęcie działalności	Dotacje kapitałowe na rozwinięcie działalności, zachęty inwestycyjne, dostęp do kapitału podwyższonego ryzyka	Finansowanie bankowe, ułatwienie dostępu do rynków kapitałowych i wejścia na giełdę
Doradztwo	Szkolenia w zakresie tworzenia biznesplanów	Szkolenia w zakresie budowy strategii marketingowej i projektowania zmian organizacyjnych	Szkolenia z zakresu strategii biznesowych, rozwoju łańcuchów dostaw, tworzenia sieci
Wsparcie rozwoju zasobów ludzkich	Szkolenia przedsiębiorcy (właściciela, osoby podejmującej działalność)	Doskonalenie umiejętności zarządczych, rekrutacja i szkolenie pracowników	Zarządzanie personelem, szkolenia specjalistyczne
Wsparcie innowacyjności	Doradztwo w zakresie B+R, rozwój produktu	Wprowadzenie standardów jakości, transfer technologii informatycznych i nowoczesnych systemów komunikacji	Zależne od indywidualnych potrzeb
Infrastruktura przedsiębiorczości	Inkubator przedsiębiorczości	Zależne od indywidualnych potrzeb	Zależne od indywidualnych potrzeb

Źródło: [Virtanen, Uusikylä, Vartianen 2001, s. 8].

Jakkolwiek nazwane czy skatalogowane instrumenty, stanowią jedynie propozycje działań, wskazując możliwości, jakie stoją przed jednostkami samorządu terytorialnego. Decyzja o podjęciu konkretnego działania uzależniona jest zawsze od woli uprawnionych do tego organów, nie ma bowiem przepisów nakazujących wykorzystywanie konkretnego instrumentu przez władze samorządowe [Ignasiak-Szulc, Piotrowska-Trybull (red.) 2009, s. 79-80]. Forma, czyli okoliczności, w jakich wprowadzone będą konkretne rozwiązania, niejednokrotnie determinować będzie

skuteczność zastosowanego instrumentu. Poza wyborem rozwiązań, uwzględniających potrzeby i uwarunkowania na danym obszarze, istotna jest również partycypacja jednostek gospodarczych w procesach decyzyjnych, budowaniu strategii rozwoju lokalnego, a także aktywna postawa w ich implementacji. W ramach dobrze pojętego wspólnego interesu władze lokalne i jednostki gospodarcze powinny więc współdziałać.

Szczególłą rolę w kreowaniu tej współpracy przypisuje się jednostkom samorządu terytorialnego, które oprócz koordynowania działań podmiotów zlokalizowanych na terenie swojej jurysdykcji, są także pretendowane do wskazywania im kierunku zgodnego z oczekiwaniami społecznymi i wewnętrznymi uwarunkowaniami. W tym rozumieniu samorząd terytorialny stanowi swoisty łącznik pomiędzy biznesem a społeczeństwem [Szymańska 2017, s. 63-82].

3. Dąbrowa Górnicza jako przykład dobrych praktyk w wykorzystaniu instrumentów wspierających przedsiębiorczość lokalną²

Władze miasta Dąbrowa Górnicza, współdziałając z podmiotami gospodarczymi, starają się stworzyć coraz lepsze warunki do rozwoju przedsiębiorczości, stymulując aktywność gospodarczą. Podstawą we wszystkich działaniach tego typu jest otwarty dialog z przedstawicielami lokalnych przedsiębiorstw. W Dąbrowie Górniczej przyjęto założenie, iż samorząd powinien zapewnić to, czego nie mogą zrobić sami przedsiębiorcy, a w szczególności:

- wspierać przedsiębiorczość oraz promować postawy przedsiębiorcze poprzez szkolenia, warsztaty dla przedsiębiorców, wspieranie młodych przedsiębiorców oraz ułatwianie lokalnym przedsiębiorcom kooperacji i integracji,
- zapewnić odpowiednią infrastrukturę, stwarzającą dobre warunki życia, np. placówki opieki nad dziećmi, możliwość bezpiecznego i szybkiego dojazdu do pracy, mądrze funkcjonująca pomoc społeczna itp.,
- dopasowywać do oczekiwań przedsiębiorców oraz dbać o kształcenie zawodowe na terenie gminy,
- prowadzić konsultacje i rozmowy z przedsiębiorcami.

Realizacji tak przyjętego założenia podporządkowane są wszystkie działania władz lokalnych dotyczące szeroko rozumianej przedsiębiorczości. Podjęto próbę stworzenia spójnego systemu wsparcia przedsiębiorczości, w którym ważne są nie tylko zastosowane instrumenty, ale również forma ich implementacji. Wszelkie decyzje w tej kwestii podejmowane przez władze lokalne są rezultatem wcześniejszych rozmów z przedstawicielami biznesu. Rozwiązania przedstawione poniżej są

² W Dąbrowie Górniczej wywiad bezpośredni został przeprowadzony z panią kierownik Biura Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów, pełniącą również funkcję pełnomocnika ds. Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Rozmowa miała miejsce 1 marca 2018 roku.

jedynie przykładami wsparcia przedsiębiorczości wykorzystywanego w Dąbrowie Górniczej, które w rzeczywistości obejmuje znacznie szerszy zestaw form i instrumentów, zarówno finansowych, jak i pozafinansowych.

Jednym z filarów współpracy samorządu z przedsiębiorcami jest **Dąbrowska Rada Biznesu**, działająca przy Prezydencie Miasta od 2007 roku. Była jedną z pierwszych tego typu inicjatyw w Polsce. Składa się z przedstawicieli największych dąbrowskich przedsiębiorstw, którzy angażują się społecznie w jej działalność. Głównym założeniem Rady jest umacnianie przedsiębiorczości, innowacyjnej gospodarki oraz wprowadzenie projektów oczekiwanych przez przedsiębiorców w Dąbrowie Górniczej. Ważnym elementem jest również współpraca pomiędzy samorządem a sferą biznesu w zakresie podejmowania wzajemnych działań promocyjnych. W jej kompetencjach znajdują się przede wszystkim następujące działania:

- wspieranie inicjatyw gospodarczych na terenie miasta, tworzenie nowych inwestycji oraz miejsc pracy,
- współdziałanie przy tworzeniu i realizowaniu strategii gospodarczej miasta oraz opiniowanie istniejących programów,
- informowanie władz miasta o potrzebach i problemach wskazywanych przez dąbrowskich przedsiębiorców,
- wyróżnianie najlepszych lokalnych firm w różnych dziedzinach,
- propagowanie idei CSR na rzecz lokalnej społeczności.

Ustanowienie Dąbrowskiej Rady Biznesu stało się platformą do współdziałania i umożliwiło podjęcie dyskusji nad problemami przedsiębiorców oraz zainicjowanie działań na rzecz poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej w mieście. Początkowo Rada skupiała przedstawicieli dużych przedsiębiorstw, a z czasem dołączyli do nich również reprezentanci sektora MŚP. Stałe spotkania Rady, na których dochodzi do wymiany informacji pomiędzy przedsiębiorcami i przedstawicielami władz miasta, sprzyjają budowaniu więzi i zaufania między nimi.

W Dąbrowie Górniczej dużą wagę przywiązuje się także do promowania i rozwijania postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży, dlatego od kilku lat organizowane są kompleksowe projekty edukacyjne: **Liga Młodych Przedsiębiorców** – 5 edycji oraz **Fabryka Kreatywnego Biznesu** – 2 edycje. Każda z edycji trwa około pół roku. W Lidze Młodych Przedsiębiorców brali udział uczniowie dąbrowskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Przedsięwzięcie miało na celu pobudzenie aktywności młodych ludzi w lokalnym środowisku, a także pogłębienie ich wiedzy z zakresu ekonomii, finansów, zarządzania czy marketingu. Zajęcia w ramach projektu odbywały się w formie wykładów, prezentacji, warsztatów tematycznych i konkursów. W finale 4 edycji programu młodzież musiała rozwiązać krzyżówkę tematyczną, prezentowała pomysł na zagospodarowanie niszy rynkowej w mieście, a także plakat promujący Ligę Młodych Przedsiębiorców, wykonany me-

todą kolażu³. Podczas 5 finału uczestnicy zaprezentowali także pomysł na to, „Co można zrobić dla siebie, dla miasta – pomysły na regionalną innowacyjność w produkcji lub usługach”, a nawet stworzyli utwór literacki inspirowany hasłem „Oblicza odnowy stuletniej Dąbrowy”. Na szczególną uwagę zasłużyło przedstawienie przez drużyny badań rynkowych wśród młodzieży w odniesieniu do projektu „Fabryka pełna życia”, czyli rewitalizacji dąbrowskiej fabryki obrabiarek⁴.

Fabryka Kreatywnego Biznesu to projekt, który ma zachęcić dąbrowską młodzież do rozwijania twórczego potencjału, kreowania postaw przedsiębiorczych, współdziałania w grupie oraz zdobywania nowych doświadczeń. Organizowane w ramach przedsięwzięcia warsztaty, wykłady i konsultacje, m.in. z przedstawicielami dąbrowskiego biznesu, przygotowują uczestników do stworzenia firmy, której działalność zlokalizowana będzie na terenie Fabryki Pełnej Życia w Dąbrowie Górniczej. Projekt przebiegał pod merytoryczną opieką Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej oraz Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach. W trakcie przedsięwzięcia uczestnicy zdobywali punkty, które zostaną przeliczone na nagrody finansowe; wyniki wskażą także najbardziej przedsiębiorczy zespół. Działania uczestników programu wspierają mentorzy – przedstawiciele lokalnych przedsiębiorstw, z którymi drużyny są w stałym kontakcie. Organizatorami projektu są Miejska Biblioteka Publiczna i Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej. Patronat nad akcją objęli: Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza, Rektor Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, Dąbrowska Rada Biznesu, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, a patronatu medialnego udzieliła TVP3 Katowice.

Współpraca z **Forum Młodych Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach** polegała głównie na udziale miasta w programie „Młody Przedsiębiorca w Nowoczesnym Mieście”, którego celem jest wspieranie osób do 35 roku życia, prowadzących firmę nie dłużej niż 3 lata, w rozwoju ich działalności. W ramach tego programu organizowane były warsztaty, które ze względu na wysoki poziom merytoryczny przyciągnęły do Dąbrowy Górniczej zainteresowane osoby z całego Zagłębia i byli to nie tylko młodzi przedsiębiorcy. W ciągu 4 lat programu prowadzone były również ewaluacje; na ich podstawie przygotowywano kolejne szkolenia, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez uczestników. Te spotkania przyczyniły się również do nawiązania kontaktów nie tylko na linii urząd miasta – biznes, ale także między samymi przedsiębiorcami.

Praktyczną szkołę prowadzenia biznesu dla startupów stanowi **Zagłębiowski Inkubator Przedsiębiorczości (ZIP)** działający w strukturach Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości. ZIP umożliwia przetestowanie pomysłu na biznes na preferencyjnych warunkach na rynku, bez konieczności rejestracji działalności go-

³ <http://dabrowa-gornicza.com/lwy-przedsiębiorczosci-final-ligi-mlodych-przedsiębiorcow-za-nami/>.

⁴ <https://www.biblioteka-dg.pl/index.php/aktualnosci/151-final-ligi-mlodych-przedsiębiorcow-za-nami>.

spodarczej lub spółki. Nowo otwarta firma korzysta z osobowości prawnej, jaką posiada Inkubator. Zagłębiowski Inkubator Przedsiębiorczości powstał przy współpracy Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości Śląsk oraz Urzędu Miasta Dąbrowa Górnicza. Swoją działalność otworzył 18 listopada 2015 r. Głównym celem inicjatywy jest wsparcie osób przedsiębiorczych posiadających pomysł na własny biznes, a mających obawy przed rejeestracją działalności gospodarczej.

Interesującą i dosyć niestandardową formę stanowią spotkania **Biznes Mixer** oraz **Biznes Chillout** służące kreowaniu pomysłu na biznes. Organizują je stowarzyszenia przedsiębiorców wspólnie z Biurem Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów.

Spotkania Biznes Mixer odbywają się w otwartej formule, zapraszani są na nie lokalni przedsiębiorcy oraz instytucje otoczenia biznesu. To cykliczne wydarzenie nie ma ustalonego stałego miejsca, lecz odbywa się w różnych lokalach gastronomicznych na terenie miasta. Podczas każdego Biznes Mixera przedstawiana jest prezentacja dotycząca ważnych dla przedsiębiorców tematów. W 2016 roku zorganizowano 4 spotkania, w których uczestniczyło łącznie prawie 200 osób, w 2017 roku było ich 5. W Biznes Chillout formuła jest podobna do wydarzeń Biznes Mixer, jednak spotkania mają nieco luźniejszy charakter. Każda edycja to krótka 20-30-minutowa prezentacja o tematyce biznesowej, prowadzona przez eksperta działającego na terenie regionu (np. doświadczonego przedsiębiorcę, doradcę biznesowego, przedstawiciela inkubatora przedsiębiorczości). Podczas Chilloutów odbywają się również prezentacje firm zaprzyjaźnionych z Zagłębiowskim Inkubatorem Przedsiębiorczości. Spotkania organizowane są wieczorami w tygodniu, w różnych miejscach na terenie Dąbrowy Górniczej⁵.

Obydwa projekty przyczyniają się do budowy lokalnej społeczności przedsiębiorców, nawiązywania nowych kontaktów biznesowych (*networking*) oraz wymiany doświadczeń pomiędzy nimi. Grupą docelową przedsięwzięcia są formalnie firmy z sektora MŚP, ale w praktyce uczestniczą w nim głównie mikroprzedsiębiorcy oraz osoby zainteresowane założeniem działalności gospodarczej. Warto również zaznaczyć, że na każdym spotkaniu pojawiali się pracownicy Urzędu Miasta, którzy aktywnie uczestniczyli w rozmowach kularowych z przedsiębiorcami. Pomysł na budowanie dialogu samorządu z przedsiębiorstwami w warunkach innych niż urzędowe został odebrany bardzo pozytywnie wśród społeczności lokalnej. Efektem Biznes Chilloutów i Biznes Mixerów jest także pozyskanie przez pracowników Biura Rozwoju Miasta i Obsługi Inwestorów informacji do bazy danych przedsiębiorców, którzy chcą ze sobą współpracować.

Cyklicznym wydarzeniem aktywizującym przedsiębiorców jest **Konkurs Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej o Nagrodę Gospodarczą im. Karola Adamieckiego**, współorganizowany z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach.

⁵ Koncepcja lokalnego systemu wsparcia przedsiębiorczości dla Dąbrowy Górniczej na lata 2018-2020, Stowarzyszenie Przedsiębiorcy z Wyboru, Dąbrowa Górnicza 2017, s. 9-10.

Jest on skierowany do mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, którzy wdrożyli w swoich firmach w ciągu 3 ostatnich lat innowacje, a przy tym prowadzili swoje przedsiębiorstwa, przestrzegając zasad etyki, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz uczciwej konkurencji. Konkurs obejmuje również dużych przedsiębiorców, którzy mają szczególne zasługi dla rozwoju gospodarczego i społecznego miasta. Przedsiębiorcy, którzy zwyciężą w swoich kategoriach, otrzymują statuetki oraz tytuły, którymi mogą się posługiwać w oficjalnych materiałach. Ponadto ich firmy są w miarę możliwości promowane przez lokalne organizacje gospodarcze i naukowe. Laureaci są także zapraszani do uczestniczenia w różnych wydarzeniach o charakterze gospodarczym i naukowym organizowanych przez Urząd Miasta w Dąbrowie Górniczej. Rozstrzygnięcie konkursu odbywa się w trakcie Gali Przedsiębiorczości, która jest najważniejszym wydarzeniem organizowanym w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. W Gali uczestniczą lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu oraz świata kultury i nauki, przez co stanowi doskonałą okazję do nawiązania kontaktów biznesowych.

4. Zakończenie

Lokalne władze samorządowe mają wiele możliwości, by wesprzeć miejscową przedsiębiorczość. Począwszy od udogodnień natury finansowej, instrumentów o charakterze infrastrukturalnym, poprzez obsługę prawno-administracyjną, aż po edukację, doradztwo, szkolenia i promocję. Niemniej o skuteczności zastosowania wybranych rozwiązań będzie decydowało ich odpowiednie dopasowanie do specyfiki danej gminy i potrzeb lokalnej społeczności. Kluczowa jest zatem budowa spójnego systemu wsparcia przy aktywnym współudziale samych przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu, czego przykładem może być podejście przyjęte w Dąbrowie Górniczej.

Współpraca władz miasta z organizacjami przedsiębiorców, izbami gospodarczymi, agencjami oraz samymi przedsiębiorcami jest jednym z elementów pozwalających zagwarantować zrównoważony rozwój gospodarczy Dąbrowy Górniczej. Różnorodność form współpracy władz samorządowych ze środowiskiem gospodarczym sprzyja nawiązaniu otwartej, dwustronnej komunikacji. Poprzez dialog dochodzi do wypracowania adekwatnych rozwiązań, bo wybór i stosowanie instrumentów wspierania przedsiębiorczości lokalnej przez władze samorządowe odpowiada rzeczywistemu zapotrzebowaniu dąbrowskich przedsiębiorców. W ten sposób polepszają się warunki prowadzenia działalności gospodarczej, co tworzy korzystny klimat inwestycyjny w mieście. Taki stan rzeczy jest wynikiem wieloletnich starań ze strony władz lokalnych o tworzenie lokalnego środowiska gospodarczego, które będzie czerpało korzyści ze wzajemnej współpracy. Nie udałoby się to bez zaangażowania i wsparcia organizacji i instytucji otoczenia biznesu. Wszystkie spotkania, kongresy, programy, szkolenia itp. powodowały ewolucję postaw i wzrost świadomości lokalnych przedsiębiorców w kwestii korzyści płynących ze współ-

działania. W efekcie kontaktów, wymiany informacji i wiedzy między podmiotami lokalnymi powoli wzrastało wzajemne zaufanie, zaczęły się tworzyć lokalne sieci współpracy. W konsekwencji te wspólne działania sprzyjają nie tylko samym przedsiębiorstwom, ale również poprawie życia mieszkańców Dąbrowy Górniczej.

Literatura

- Dropek K., 2014, *Działania samorządu terytorialnego wspierające przedsiębiorczość w gminach województwa wielkopolskiego*, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Wydział Gospodarki Międzynarodowej, Katedra Konkurencyjności Międzynarodowej, *Studia Oeconomica Posnaniensia*, vol. 2, no. 2(263).
- Dziemianowicz W., Mackiewicz M., Malinowska E., Misiąg W., Tomalak M., 2001, *Wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny*, PARP, Warszawa.
<http://rig.katowice.pl/nagrody/samorzad-ktory-wspiera-msp>.
<http://dabrowa-gornicza.com/lwy-przedsiębiorczosci-final-ligi-mlodych-przedsiębiorcow-za-nami/>.
<https://www.biblioteka-dg.pl/index.php/aktualnosci/151-final-ligi-mlodych-przedsiębiorcow-za-nami>.
- Ignasiak-Szulc A., Piotrowska-Trybull M. (red.), 2009, *Przedsiębiorczość w rozwoju regionów*, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa.
- Jewtuchowicz A. (red.), 1997, *Środowisko przedsiębiorczości. Innowacje a rozwój terytorialny*, Wyd. UŁ, Łódź.
- Konceptja lokalnego systemu wsparcia przedsiębiorczości dla Dąbrowy Górniczej na lata 2018-2020, 2017, Stowarzyszenie Przedsiębiorcy z Wyboru, Dąbrowa Górnicza.
- Konecki K., 2000, *Studia metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Lissowski O., 1998, *Małe i średnie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej i w Polsce*, Wyd. Politechniki Poznańskiej, Poznań.
- Misiąg F. (red.), 2005, *Pomoc publiczna dla małych i średnich przedsiębiorstw. Mity i rzeczywistość*, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa.
- Skica T., Wołowicz T., 2013, *Gminy w procesach stymulowania przedsiębiorczości*, Samorząd Terytorialny, nr 7-8, s. 91.
- Szymańska W., 2017, *Współpraca samorządu i biznesu na poziomie lokalnym w obszarze turystyki*, *Acta Universitatis Lodziensis Folia Geographica Socio-oconomica* 28, Łódź.
- Virtanen P., Uusikylä P., Vartianen S., 2001, *Business Support Programmes*, Ministry of Trade and Industry Studies and Reports, nr 8, s. 8.
- Zeman-Miszewska E., Jakubowska A., Krakowiak-Drzewiecka M. (red.), 2015, *Wspólnoty lokalne jako uczestnik i podmiot procesów transformacji gospodarczej*, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice.